2012. november 15. - **A kulturális élet kormánypárti szereplői között is sokan értetlenül nézik, hogy a kormány kiszervezné kulturális feladatai egy jelentős részét.**

Egy kormány-előterjesztés szerint az EMMI helyett az ultrakonzervatív Magyar Művészeti Akadémia (MMA) befolyást szerezne a pénzosztó NKA-ban, múzeumokat irányítana, igazgatókat nevezne ki. A kulturális államtitkár konfliktusokat is vállalt az MMA-val, de saját tárcája mégis alulmaradhat.
Ultrakonzervatív fordulattól tart a hazai kulturális élet vezetése a Magyar Művészeti Akadémia (MMA) kormányzati megerősítésének hírére. A jobbos művészeti egyesületből alkotmányba emelt, majd köztestületté alakult MMA ugyanis túllépne eredeti célkitűzésén, hogy nyilatkozatokkal, javaslatokkal igyekezzen terelgetni a magyar kulturális élet szereplőit. Tervük, hogy intézményeket irányítsanak, és nagyobb befolyást szerezzenek a kulturális élet legfontosabb pénzosztó alapítványában, a Nemzeti Kulturális Alapban (NKA).
A kultúráért is felelős minisztérium vezetője, Balog Zoltán a múlt héten már jelezte a kormány nyitottságát az MMA ötleteire, felvetve, hogy az MMA-hoz való csatlakozás lehet a támogatások feltétele: „A Magyar Művészeti Akadémiába (MMA) kell bemennie a művészeknek, a kultúrembereknek, az íróknak, a költőknek, a színészeknek, a filmeseknek. A kormány odaadja nekik az összes támogatást, aztán ők fogják autonóm módon elosztani. Szerintem ez a jövő, nem az, hogy a miniszter és az államtitkár osztogat, számolgat." – mondta a miniszter a Hír tévében.

Támogatásokról döntenének
Az MMA-elnök lapunknak megerősítette, hogy növelné szervezete súlyát a pénzosztó alapban: „Azt az álláspontot képviseltük, a jogszabályban nevesítetten jelenjen meg Magyar Művészeti Akadémia delegálási joga, képviseleti aránya a nem állami kuratóriumi kvótán belül.” – írta kérdésünkre Fekete György, aki politikusként, és hatvanas-hetvenes évekbeli tevékenysége alapján belsőépítészként is ismert.
Az elnök elmondása szerint személyes kötődése miatt is közeledne az NKA-hoz: „A rendszerváltást követő első kormányzati ciklusban, a kulturális terület helyettes államtitkáraként az NKA működésének azóta is meglévő kereteit magam készítettem elő, ilyen módon nem csak az akadémia elnökeként, hanem Fekete Györgyként is személyes felelősséget érzek a kulturális támogatások elosztási rendszerének átlátható, hatékony működtetésével kapcsolatosan.”

Múzeumokat vezetnének

Az akadémia nem csak az NKA-t szerezné meg, hanem kulturális intézmények irányításában is szerepet vállalna. „Szeretnénk – akár önálló intézményt működtetve is – kezelni a nemzeti kultúra, a népművészet ügyét." – fogalmazott az MMA elnöke. Fekete György már konkrét tervekkel is rendelkezik: szervezete kulturális intézmények sorát kebelezné be, többek közt a kortárs képzőművészet legfőbb intézményét, a Műcsarnokot.

„A Műcsarnok intézmény átvételének lehetősége egy, a Magyar Művészeti Akadémia és a Kormányzat közötti egyeztetésen vetődött fel." – mondta el, hozzátéve: „az, hogy a jövőben a Magyar Művészeti Akadémia milyen intézményeket működtetne, illetve működtet, ez jelenleg is zajló tárgyalások eredménye lesz."

Az MMA részt vállalna más múzeumok igazgatóinak kiválasztásában, jegyezte meg az elnök, amikor felvetettük, hogy márciusban jár le a Ludwig múzeum igazgatójának mandátuma. Fekete György azt tartaná jónak, ha a kormány a kinevezésekről kétoldalú egyeztetést folytatna a Magyar Művészeti Akadémiával.

A most nyolcvan éves belsőépítész már korábban kinézte a Műcsarnokot. A közelmúltban kiállítást szervezett volna oda az MMA alapítójáról, Makovecz Imréről. Információink szerint az ötlettel tárt kapukat döngetett, mert Gulyás Gábor igazgató is tervezett hasonlót. Az együttműködés azonban elmaradt, mert Fekete György heroizáló megközelítésével szemben Gulyás nemzetközi, kritikai kontextusban mutatta volna be az organikus építészt.

Fekete a közelmúltban aztán támadást indított a Műcsarnok ellen. A magyarságra nézve sértőnek nevezte az intézmény Mi a magyar? című kortárs kiállítását, és az ügyet az MMA elnöksége is tárgyalta. A konfliktusról kérdezve úgy nyilatkozott: „A kiállítás anyaga, annak koncepciója túlmegy az ízlésbeli tetszik – nem tetszik kérdésen. Ez nem azt jelenti, hogy a kiállítás anyaga között ne lett volna számos kimagasló alkotás, hanem – véleményem szerint – a kiállítás egésze a nemzeti blaszfémia kategóriájába sorolható."

Ami azért is érdekes, mert az idős belsőépítészt kiakasztó tárlatot mi például inkább langyosnak és konfliktuskerülőnek találtuk.

Barokk feszület, régi fénykép, gyerekrajz

A szervezetet ismerő forrásaink szerint Fekete az MMA-t erős kézzel irányítja, az ideológiáját ő határozza meg. A most nyolcvan éves művész kultúrafelfogása így nyilván fontos, és Fekete György művészetéből is következtethetünk arra, hogy milyen kulturális hagyományra támaszkodva vezényelné le a magyar kulturális élet átalakítását.

Az 1990 és 1994-közt MDF-es kulturális államtitkárként működő Fekete kiállításait 1960 és 1980 közt rendezte. A rendszerváltás után már csak két kiállítása volt: az első Orbán-kormány idején, 2002-ben, de nem a képző- vagy iparművészet szokásos helyszíneinek egyikén, hanem a Vigadóban. Életmű kiállítását idén rendezték meg, amikor már az alkotmányba foglalt MMA-t vezette.

Az Iparművészeti múzeumban faintarziákat állított ki, amelyekről maga így beszélt: „Negyven évvel ezelőtt készült az első ilyen alkotásom. ... Mindegyikben szerepel valamilyen régi tárgy, egy barokk feszület, egy régi fénykép, egy gyerekrajz."

Fekete György tervei az MMA megerősítésére egybeesnek a kormányéval. Az MMA-val kapcsolatban elkészült egy kormány-előterjesztést, amely később a parlament elé kerül. „A

jelenlegi kormány-előterjesztés nem az Akadémia intézményeiről vagy intézményi hátterének a kialakításáról szól, hanem magának az Akadémiának, mint intézménynek a státuszáról, annak megerősítéséről. – tudtuk meg az elnöktől, aki levelében hangsúlyozza szervezete közelmúltban elnyert köztestületi rangját is. - A Köztestületnek és Kormányzatnak megegyező szándéka, hogy a kortárs magyar művészetet, a magyar kultúrát megjelenítő, segítő, támogatóintézményként működjön Köztestületünk. Mindezt egy társadalmasítási folyamatként is kezelhetjük, hiszen a Köztestület alapvető feladata, hogy a társadalom és az állam között hidat képezzen, valamint bizonyos területeken feladatokat vegyen át az államtól."
A kormány komoly szándékait jelzi, hogy míg a kulturális területen 2,4 milliárd forintos zárolást jelentettek be, az MMA költségvetése 2,5 milliárddal szerepel a 2013-as költségvetési tervezetben.

A kulturális államtitkár nem támogatja

Az MMA térnyerésének híre nem csak az alternatív kulturális műhelyekben keltett riadalmat, hanem a mainstreamben, sőt, a kormánypárti kulturális élet vezetői közt is. A szembenállás jele, hogy a kulturális államtitkár, L. Simon László félnyilvános fórumokon komolyan bírálta az MMA irányvonalát, az általuk képviselt értékek kritikája után egy alkalommal Fekete György el is hagyta a termet.
L. Simon László miniszterének cikkünk elején idézett interjúja után igyekezett puhítani tárcájának álláspontját: „Természetesen az átszervezés nem érint mindent, például a Magyar Nemzeti Filmalap vagy a Nemzeti Kulturális Alap forrásait senki nem akarja az MMA alá szervezni." – mondta az MTI-nek. De szavai Fekete György lapunknak adott interjúja tükrében inkább személyes véleményének tűnnek.
Ellenállása pedig érthető, az MMA-val ugyanis alternatív hatalmi központ jön létre. Az EMMI alá tartozó kulturális államtitkárságtól Szőcs Géza ideje alatt elvették a filmgyártást és a külföldi kulturális intézetekért felelős Balassi intézet felügyeletét. L. Simon László pedig a műemlékvédelmet veszítette el. A most körvonalazódó változásokkal a kulturális tárcától elkerülhet, vagy távolodhat az NKA, továbbá számos kulturális intézmény is. Így a felelős minisztérium a kultúra területén egyre súlytalanabb lesz.

Fényes jövő

Az MMA helyzete ugyanakkor minden téren egyre jobb lesz. A szervezet hamarosan beköltözhet a Vigadóba, amelyet direkt a számára újít fel a kormány. „A Pesti Vigadó épületét a vonatkozó kormányhatározat értelmében a jövőben mi működtethetjük, tölthetjük meg a termeket – reményeink szerint – színvonalas művészeti produkciókkal. A Pesti Vigadó felújítása – a dolgok jelen állása mellett –a jövő év nyarán lezárul" – szólt terveiről Fekete György.
Az MMA itt indítaná be kultúraformáló kiállításait, „a Nemzeti Szalon rendszerét, amely várhatóan az egyes művészeti ágak országos seregszemléje lesz." Fekete létrehozna egy művészetelméleti, módszertani intézetet, és akár önálló intézményt működtetve foglalkoznának „a nemzeti kultúra, illetve a népművészet ügyével is."

Az ügyben megkerestük L. Simon László államtitkárt és Gulyás Gábor Műcsarnok-igazgatót, akik a kormány-előterjesztés elfogadásáig nem kívántak nyilatkozni. ***Földes András***

Jobbos ellenszervezetből az alkotmányba

Az állami művészeti akadémia, a mostanra súlytalanná vált Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia, és a Magyar Művészeti Akadémia (MMA) alapítási kálváriája még a rendszerváltás utáni szervezetalapítási láz idejére esik. Az MTA akkori elnöke, Kosáry Domokos az MTA reformjának keretében szerette volna, ha az Akadémia képviselné a különböző művészeti ágakat is.

A Széchenyi István Művészeti Akadémia tervét hosszú, a művészeti élet ismert alakjait is bevonó előkészítés után 1991. szeptemberében terjesztették az Akadémia elé, az első sajtóhírek novemberben jelentek meg, a szervező bizottság 1992. január 7-én ült össze először. Január 31-én Makovecz Imre váratlanul bejelentette, hogy ők viszont megalapították a Magyar Művészeti Akadémiát.

Az MMA jellemzően a jobboldali beállítottságú művészeket hívta meg soraiba.

Az MTA szervezete a kilencvenes években nyilatkozatokban határolódott el az ellenakadémiától. A Pesti Hírlap 1992. február 20-án pedig azt írta: „Miközben az Akadémián a szerveződés stádiumában van a Széchenyi Művészeti Akadémia, egy kis csoport, persze igazán neves művészekkel az élén, életre hívta a Magyar Művészeti Akadémiát. ... Vajon mi vezérelte az ellen-akadémia életre hívóit? Mert nem hiszem, hogy ok lenne a szépítgetésre, itt bizony írjuk le csak nyugodtan még egyszer, ellen-akadémiáról van szó.”

Hivatalosnak tetsző neve ellenére civilszervezetként működő Magyar Művészeti Akadémiát 20 év után a Fidesz-kormány köztestületté tette, szervezetüket beleírta az alkotmányba, és nekik adta a Vigadó épületét.

Kapcsolódó:

http://fotomedia.hu/index.php?option=com_content&view=article&id=10934:az-inteze t-egyik-alapitojaq-vivat-academia&catid=50:vivat-academia&Itemid=25